

saalænge man ikke veed, hvad de efterfølgende Paragrapher ville komme til at indeholde, og hvad der skal være Reglen ved Overdragelsen til Selveindom. Det er jo vistnok en Forsudsætning, som man, ved at ordne Afstemningen, altid maa gaae ud fra, og som navnlig Formanden maa opstille som en Regel, at et Forslag ligesaavel kan blive forkastet, som det kan blive antaget. Dersom man altsaa satte Lovforslagets § 8 under Afstemning, og den blev antagen, saa havde man en Regel for, at Fæstegaardene skulle overgaae til Selveindom efter de i de følgende Paragrapher indeholdte Bestemmelser, men, dersom derefter disse, i de følgende Paragrapher indeholdte, Bestemmelser ved den senere Votering bleve forkastede, da havde Landsstinget taget en Beslutning, hvorefter det hed, at Fæstegaardene skulle overgaae til Selveindom efter de paa følgende Bestemmelser, hvilke imidlertid slet ikke havde. Jeg havde vel tænkt mig Muligheden af en Deling af § 8, naar dertil fra Forslagsstillers Side var givet Anledning, saaledes, at den Deel af § 8, som gaaer ud paa, at Fæsterne skulle være berettigede til at forlange deres Gaarde overdragne til Selveindom, særskilt blev sat under Afstemning, og at man da standsede derved. Men, ligesom en Afstemning ikke finder Sted over Principer, men kun over Indholdet af bestemte Paragrapher, saaledes vilde man ogsaa være lige vidt med en saadan Afstemning over den første Deel af Paragraph 8, da det jo ikke vilde være tilstrækkeligt at have en Bestemmelse om, at Fæsterne skulle være berettigede til at forlange sig deres Fæstegaarde overdragne til Selveindom, saalænge man ikke er enig om de Bilskaar, hvorunder dette skal skee, om det f. Ex. skulde skee med eller uden Kjøbesum, eller paa hvilke andre Betingelser. Det forekommer mig ogsaa, at der fra Forslagsstillers Side vilde være al Anledning til at gjøre Indsigelse mod, at man satte § 8 først under Afstemning; thi idetmindste synes det mig, at en Afstemning af § 8, forinden det var afgjort, af hvad Indhold Bestemmelserne i de paa følgende Paragrapher skulde være, ligefrem maatte medføre hin Paragraphs Forkastelse.

Disse ere saaledes de Grunde, hvorfor For-

manden har anseet det for nødvendigt at stille § 14, der indeholder Hovedbestemmelsen, hvorunder Fæsteren skulde kunne forlange sig Gaarden overdragen til Selveindom, først til Forhandling og Afstemning. Da § 14 imidlertid indeholder en Henvisning til § 8, som om Bestemmelsen i denne Paragraph allerede var givet, mener jeg dog, at § 14 kun paa den Maade kan komme under Afstemning, at det skeer under det Forbehold, senere ved Afstemning at afgjøre, hvilke de Fæstere ere, der efter § 8 skulle være berettigede til at kunne forlange Fæstestederne Overdragelse til Selveindom, saavel som selve Berettigtelsen i det Hele. Med et saadant Forbehold antager jeg det for nødvendigt, at § 14 kommer under Afstemning, saameget jeg end har imod, at nogen som helst Afstemning skeer med Forbehold. Jeg sætter saaledes Lovforslagets §§ 14, 15, 16 og 17 under Forhandling og eventuelt til Afstemning.

B. Christensen: Efter den Maade, hvorpaa den ærede Formand har ordnet Afstemningen i nærværende Sag, vil det, saa forekommer det mig, være nærmest ved det her omhandlede Afsnit, at den principielle Afgjørelse af det Spørgsmaal, hvorvidt Fæstestænsning gjennem en Evangslov kan admitteres, vil være at afstemme. Det er et Spørgsmaal, der ikke blot historisk har fundet sin Besvarelse, idet en lignende Afgjørelse har fundet Sted saa omtrent gjennem hele Europa i dette Aarhundrede; men det er tillige vitteligt og velbekendt for Alle, at endogsaa vor Regjering den 22de November 1848 udtalte sig saaledes, at man, idetmindste dengang, anerkjendte Nødvendigheden og Berettigelsen af det Samme. At politiske og statsøkonomiske Grunde retfærdiggjøre det, og at den nuværende Fæste-Bondestand har et uafviseligt Krav paa, under de nærværende Forhold, at beskyttes mod de Under, der ellers ville forestaae den, dette er udsørligt og, jeg troer, uigjendriveligt fremstillet af de sagkyndige og anerkjendte Mænd, hvis Betænkning til det andet Thing jeg her blot skal henvise til. Det vilde være at misbruge Thingets Tid, dersom jeg her opholdt mig ved en udsørligere Udvikling deraf, og jeg skal derfor, idet jeg